

ΓΡΑΜΜΙΚΗ ΑΛΓΕΒΡΑ ΙΙ

ΤΜΗΜΑ Β' (Μ-Ω)

ΑΣΚΗΣΕΙΣ - ΦΥΛΛΑΔΙΟ 8

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Α. Μπεληγιάννης

ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

<http://users.uoi.gr/abeligia/LinearAlgebraII2023/LAII2023.html>

Παρασκευή 5 Μαΐου 2023

Άσκηση 1. Θεωρούμε τον πίνακα πραγματικών αριθμών

$$A = \begin{pmatrix} a & 4 & 4 \\ 4 & 8 & 8 \\ 4 & 8 & b \end{pmatrix}$$

- (1) Να προσδιορισθούν οι αριθμοί a, b , έτσι ώστε ο πίνακας A να έχει ως ιδιοτιμή το 0 με πολλαπλότητα 2.
- (2) Για τις τιμές των a, b που θα βρείτε, να υπολογίσετε ορθογώνιο πίνακα P έτσι ώστε ο πίνακας ${}^t P \cdot A \cdot P$ να είναι διαγώνιος.
- (3) Να υπολογίσετε τον πίνακα A^m , $\forall m \geq 1$.

Άσκηση 2. Να προσδιορισθεί ο αριθμός a έτσι ώστε ο πίνακας

$$A = \begin{pmatrix} 1 & a & -a \\ a & 4 & -4 \\ -a & -4 & 4 \end{pmatrix}$$

να είναι μη-αρνητικός. Ακολουθώντας να βρεθούν οι τιμές του a για τις οποίες ο πίνακας A είναι μη-αρνητικός και έχει μια ιδιοτιμή με πολλαπλότητα ίση με 2, και για τις τιμές αυτές να βρεθεί ορθογώνιος πίνακας P έτσι ώστε ${}^t P \cdot A \cdot P$ να είναι διαγώνιος.

Άσκηση 3. Θεωρούμε τον πίνακα

$$A = \begin{pmatrix} \frac{9}{2} & 0 & -\frac{7}{2} \\ 0 & -1 & 0 \\ -\frac{7}{2} & 0 & \frac{9}{2} \end{pmatrix}$$

Να βρεθεί πίνακας $B \in M_3(\mathbb{R})$, έτσι ώστε:

$$B^3 = A$$

Άσκηση 4. Έστω A ένας $n \times n$ συμμετρικός πίνακας πραγματικών αριθμών. Αν οι ιδιοτιμές του A είναι οι αριθμοί 1 και -1 , να δειχθεί ότι:

$$A^2 = I_n$$

Ισχύει το αντίστροφο; Πότε ο πίνακας A είναι θετικός;

Άσκηση 5. Θεωρούμε τον πίνακα

$$A = \begin{pmatrix} 1 & 1 & 1 \\ 1 & 1 & 1 \\ 1 & 1 & 1 \end{pmatrix}$$

- (1) Να δείξετε ότι ο πίνακας A είναι μη-αρνητικός.
 (2) Να βρείτε μια τετραγωνική ρίζα του A .

Άσκηση 6. Θεωρούμε τον πίνακα

$$A = \begin{pmatrix} 3 & 0 & -1 \\ 0 & 2 & 0 \\ -1 & 0 & 3 \end{pmatrix}$$

- (1) Να δείξετε ότι ο πίνακας A είναι θετικός.
 (2) Να βρείτε συμμετρικό και αντιστρέψιμο πίνακα B έτσι ώστε: $A = B^2$.

Άσκηση 7. Έστω A ένας 4×4 συμμετρικός πίνακας πραγματικών αριθμών. Υποθέτουμε ότι:

- (1) Ο αριθμός 1 είναι ιδιοτιμή του A με αντίστοιχο ιδιοδιάνυσμα

$$\begin{pmatrix} -1 \\ 2 \\ 0 \\ -1 \end{pmatrix}$$

- (2) Ο αριθμός 2 είναι ιδιοτιμή του A , και $\dim_{\mathbb{R}} \mathcal{V}(2) = 3$.

Να βρεθεί ο πίνακας A .

Άσκηση 8. Να αναχθεί η τετραγωνική μορφή

$$q : \mathbb{R}^3 \longrightarrow \mathbb{R}, \quad q(x, y, z) = \frac{7}{2}x^2 + \frac{7}{2}y^2 + 5z^2 - xy - 2xz + 2yz$$

στους κύριους άξονές της, οι οποίοι και να βρεθούν.

Άσκηση 9. Να προσδιορισθεί το είδος των καμπύλων οι οποίες ορίζονται από τις εξισώσεις:

$$(C_1) : \quad xy = 1$$

$$(C_2) : \quad 5x^2 - 4xy + 8y^2 = 1$$

Άσκηση 10. Θεωρούμε την τετραγωνική μορφή

$$q : \mathbb{R}^3 \longrightarrow \mathbb{R}, \quad q(x, y, z) = 13x^2 + 24y^2 + 29z^2 + 28xy + 8xz + 36yz$$

- (1) Να αναχθεί η τετραγωνική μορφή q στους κύριους άξονές της, οι οποίοι και να βρεθούν.
 (2) Να βρεθεί το είδος της δευτεροβάθμιας επιφάνειας

$$\mathcal{S} = \{(x, y, z) \in \mathbb{R}^3 \mid q(x, y, z) = 1\}$$

- (3) Να δειχθεί ότι ο πίνακας A της τετραγωνική μορφής q είναι θετικός και να βρεθεί μια τετραγωνική ρίζα του A .

Άσκηση 11. Να προσδιορισθεί το είδος της τετραγωνικής επιφάνειας η οποία ορίζεται από την εξίσωση:

$$(\mathcal{S}) : \quad 9x^2 - 4xy + 6y^2 + 3z^2 + 2\sqrt{5}x + 4\sqrt{5}y + 12z + 16 = 0$$

Άσκηση 12. Θεωρούμε την τετραγωνική μορφή

$$q : \mathbb{R}^3 \longrightarrow \mathbb{R}, \quad q(x, y, z) = 3x^2 + 3y^2 + 2z^2 - 2xy$$

- (1) Να αναχθεί η τετραγωνική μορφή q στους κύριους άξονές της, οι οποίοι και να βρεθούν.

(2) Να προσδιορισθεί το είδος της τετραγωνικής επιφάνειας η οποία ορίζεται από την εξίσωση:

$$(S) : 3x^2 + 3y^2 + 2z^2 - 2xy = 8$$

(3) Να δείξετε ότι ο πίνακας A της τετραγωνικής μορφής q είναι θετικός και στη συνέχεια να βρεθεί συμμετρικός και αντιστρέψιμος πίνακας B έτσι ώστε: $B^2 = A$.

Άσκηση 13. Έστω $(\mathcal{E}, \langle, \rangle)$ ένας Ευκλείδειος χώρος πεπερασμένης διάστασης και έστω

$$f, g: \mathcal{E} \rightarrow \mathcal{E}$$

δύο αυτοπροσαρτημένοι ενδομορφισμοί του $\mathcal{E}$. Να δείχθει ότι τα ακόλουθα είναι ισοδύναμα:

(1)

$$f \circ g = g \circ f$$

(2) Υπάρχει μια ορθοκανονική βάση $\mathcal{B}$ του $\mathcal{E}$ η οποία αποτελείται από ιδιοδιανύσματα του f και του g .

Άσκηση 14. Έστω A και B δύο συμμετρικοί $n \times n$ πίνακες πραγματικών αριθμών. Να δείχθει ότι:

$A \cdot B = B \cdot A \iff$ υπάρχει ορθογώνιος πίνακας P έτσι ώστε: ${}^t P \cdot A \cdot P = \Delta$ και ${}^t P \cdot B \cdot P = \Gamma$ όπου οι πίνακες Δ και Γ είναι διαγώνιοι.

Άσκηση 15 (Πολική Ανάλυση Ενδομορφισμού). Έστω $(\mathcal{E}, \langle, \rangle)$ ένας Ευκλείδειος χώρος πεπερασμένης διάστασης και έστω

$$f: \mathcal{E} \rightarrow \mathcal{E}$$

ένας ενδομορφισμός του $\mathcal{E}$. Να δείχθει ότι υπάρχει μια ισομετρία $h: \mathcal{E} \rightarrow \mathcal{E}$ του $\mathcal{E}$ και ένας μη-αρνητικός (αυτοπροσαρτημένος) ενδομορφισμός $g: \mathcal{E} \rightarrow \mathcal{E}$ του $\mathcal{E}$ έτσι ώστε:

$$f = h \circ g, \quad \text{δηλαδή} \quad h^* \circ h = \text{Id}_{\mathcal{E}} \quad \text{και} \quad g^* = g \geq 0$$

Επιπλέον ο f είναι ισομορφισμός αν και μόνον αν ο g είναι θετικός: $\text{Det}(f) \neq 0 \iff g > 0$.

Άσκηση 16. Για κάθε πίνακα $A \in M_n(\mathbb{R})$, υπάρχει ορθογώνιος πίνακας P και μη-αρνητικός συμμετρικός πίνακας U έτσι ώστε:

$$A = P \cdot U$$

Επιπλέον ο πίνακας A είναι αντιστρέψιμος αν και μόνον αν ο πίνακας U είναι συμμετρικός και θετικός.

Άσκηση 17 (Νόμος Αδρανείας του Sylvester). Έστω $(\mathcal{E}, \langle, \rangle)$ ένας Ευκλείδειος χώρος πεπερασμένης διάστασης $\dim_{\mathbb{R}} \mathcal{E} = n$, και

$$q: \mathcal{E} \rightarrow \mathbb{R}$$

μια τετραγωνική μορφή επί του $\mathcal{E}$. Να δείχθει ότι υπάρχει βάση $\mathcal{C} = \{\vec{e}_1, \vec{e}_2, \dots, \vec{e}_n\}$ του $\mathcal{E}$ έτσι ώστε

$$q(x_1 \vec{e}_1 + x_2 \vec{e}_2 + \dots + x_n \vec{e}_n) = x_1^2 + \dots + x_s^2 - x_{s+1}^2 - \dots - x_r^2$$

και οι θετικοί ακέραιοι s και r , άρα και το ζεύγος (s, r) , εξαρτώνται μόνο από την τετραγωνική μορφή q .

Το ζεύγος θετικών ακεραίων το ζεύγος (s, r) στην παράπανω Άσκηση καλείται ο **δείκτης** της τετραγωνικής μορφής q . Με άλλα λόγια, ο δείκτης (s, r) της τετραγωνικής μορφής q είναι το ζεύγος

$$(s, r) = (\text{πλήθος θετικών ιδιοτιμών της } q, \text{ βαθμίδα της } q)$$

Άσκηση 18. Να βρεθεί ο δείκτης της τετραγωνικής μορφής

$$q: \mathbb{R}^3 \rightarrow \mathbb{R}, \quad q(x, y, z) = xy + xz + yz$$